

eş-Şinnâvî, *Şuver min devri'l-Ezher fi mukâvemeti'l-ihtilâli'l-Fransî li-Mısr fi evâhiri'l-karni's-sâmin 'aşer*, Kahire 1971, tür.yer.; *Şüyûhu'l-Ezher*, Kahire, ts. (Vizâretü'l-i'lâm), s. 20-22; Abdurrahman er-Râfîî, *Târîhu'l-hareketi'l-kavmiyye*, Kahire 1401/1981, II, 269-273; Mustafa M. Ramazan, *Devrû'l-Ezher fi'l-hayâti'l-Mısrıyye*, Kahire 1406/1986, tür.yer.; Abdullah M. el-Habeşi, *Câmi'ü's-şürûh ve'l-havâşi*, Ebûzabî 1425/2004, I, 274; II, 840, 843, 1114; III, 2124, 2126; D. Ayalon, "The Historian al-Jabartî and His Background", *BSOAS*, XXIII (1960), s. 217-249; J. W. Livingston, "Şaykh Bakrî and Bonaparte", *St.I*, LXXX (1994), s. 125-143; Muhammed el-Cewâdî, "Abdullah eş-Şerkâvî", *Mevsû'atü a'lâmi'l-fikri'l-İslâmî*, Kahire 1425/2004, s. 615-618; a.mlf., "eş-Şerkâvî, 'Abdullah b. Hicâzî", *Mv.AU*, XIV, 360-362.

HİLAL GÖRGÜN

ŞERNÛBÎ

(الشرنوبية)

Ebû Muhammed Abdülmecîd
b. İbrâhîm eş-Şernûbî el-Ezherî
(ö. 1929)

Mısırlı Mâlikî âlimi.

Buhayre vilâyetinde Demenhûr şehrine bağlı Şernûb köyünde doğdu. Zebîdî bu yerin adını Şürnûb diye okurken Muhammed Remzî Şernûb olarak kaydetmiştir. İlk eğitimini köyünde aldıktan sonra Ezher'de tahsil gördü; ancak mezuniyet imtihanlarına girmeyip Bulak Matbaası'nda musahihlik yapmaya başladı ve eser telifiyle meşgul oldu. Mehmed Ali Paşa tarafından 1821'de hizmete açılan Bulak Matbaası'nda tashihe büyük önem verildiğinden Arapça kitapların musahihleri, genellikle Ezher hocaları veya uzun bir tashih eğitiminden geçen Ezher talebelerinden seçilirdi. Şernûbî'nin Ezher'deki hocaları arasında İbrâhîm es-Sekkâ, Muhammed İlfîş, Hasan el-İdvî, Muhammed el-Enbâbî, Muhammed el-Besyûnî, Abdurrahman b. Muhammed eş-Şirbînî, Abdülkâdir el-Mâzinî gibi âlimler zikredilmektedir. Şernûbî Kahire'de vefat etti.

Eserleri. 1. *Takrîbü'l-me'âni 'alâ Risâleti İbn Ebi Zeyd el-Kayrevânî*. İbn Ebû Zeyd el-Kayrevânî'nin Mâlikî fikhının temel metinlerinden olan eseri üzerine yazılan bir şerhtir (Kahire 1304, 1323; Bulak 1314, 1320, 1331; Beyrut 1401/1981; nşr. Abdülvâris Muhammed Ali, Beyrut 1998). 2. *el-Kevâkibü'd-dürriyye 'alâ metni'l-İzziyye*. Ebû'l-Hasan Ali b. Muhammed el-Menûfî'nin Mâlikî fikhına dair *el-Mukaddimetü'l-İzziyye li'l-cemâ'ati'l-Ezheriyye* adlı eserinin şerhidir (Kahire 1304; Bulak 1314). 3. *el-Mehâsinü'l-behiyye 'ale'l-Aşmâviyye*. Mâlikî fakih Abdülbâ-

rî el-Aşmâvî'nin ibadete dair eserinin şerhidir (Kahire 1306; Ebûzabî 2002). 4. *Şerhu Muhtaşarı'l-Buhârî*. İbn Ebû Cemre'nin *Cem'ü'n-nihâye* adlı *Şahîh-i Buhârî* muhtasarının şerhidir (Kahire 1302, 1311, 1349, 1402/1982; Bulak 1314, 1321; Beyrut 1406/1986; nşr. Yûsuf Ali Bûdeyvi, Beyrut 1413/1993). 5. *Şerhu'l-Erba'ine'n-Neveviyye* (Kahire 1300; Bulak 1314; Beyrut 1960). 6. *Muhtaşarü's-Şemâ'ili'l-Muhammediyye*. Tirmizî'ye ait eserin muhtasarıdır (Bulak 1318, Şernûbî'nin *el-İtrü's-sezî* adıyla buna yazdığı şerh ile birlikte; *el-İtrü's-sezî fi Şerhi Muhtaşarı Şemâ'ili'l-Tirmizî* ayrıca Hamza en-Neşretî, Abdülhafız Fergalî ve Abdülhamîd Mustafa tarafından neşredilmiştir [Kahire, ts.]). 7. *Şerhu Delâ'ili'l-hayrât (Menâhicü's-sa'âdat 'alâ Delâ'ili'l-hayrât)*. Şâzeliyye tarikatının Cezûliyye kolunun kurucusu Muhammed b. Süleyman el-Cezûlî'ye ait meşhur salavat mecmuasının şerhidir (Kahire 1994). 8. *Şerhu Tâ'iyyeti's-Şernûbî*. Desûkiyye tarikatının Şernûbiyye kolunun kurucusu Ahmed b. Osman eş-Şernûbî'nin *es-Sülûk ilâ meliki'l-mülûk* adlı manzumesinin şerhidir (İbn Atâullah el-İskenderî'nin *el-Hikem*'ine yazdığı şerh ile birlikte, Kahire 1304, 1310, 1322). 9. *Şerhu Hikemi İbn 'Atâ'illâh (Şerhu Tâ'iyyeti's-Şernûbî* ile birlikte, Kahire 1304, 1310, 1322; nşr. Abdülfettâh el-Bezm, Dimaşk 1415/1994). 10. *İrsâdüs-sâlik 'alâ Elfiyyeti İbn Mâlik* (Bulak 1319, *el-Elfiyye*'nin kenarında). 11. *Divânü'l-huţabi'l-murabbâ'is-sec'ât* (Bulak 1293, 1300, 1310, 1316; Kahire 1294, 1304). Manzum hutbeleri ihtiva eden eserden Şernûbî'nin yaptığı seçmeler *Divânü'l-huţabi'l-müşelleşî's-sec'ât* adıyla kitap haline getirilmiştir (Bulak 1316, 1321). 12. *Tuhtetü'l-Şaşı'l-cedid ve nuhtetü'l-edebi (nuşhi)'l-müfid* (Kahire 1299; Bulak 1316). Şernûbî'nin kaynaklarda adı geçen diğer eserleri de şunlardır: *Menâhicü't-teshîl 'alâ metni Sidi Halil* (Halil b. İshak el-Cündî'nin Mâlikî fikhına dair *el-Muhtaşar*'ının şerhidir); *Delâletü's-sâlik 'alâ Akrebi'l-mesâlik* (Derdîr'in Mâlikî fikhına dair eserinin şerhidir); *Menâhicü't-teysîr 'alâ Mecmû'ül-Allâme el-Emîr* (el-Emîrî'l-Kebîr es-Sünbâvî'nin Mâlikî fikhına dair *el-Mecmû'* adlı eserinin şerhidir); *Muhtaşarü's-Şahîh ve'l-Hasen mine'l-Câmi'i's-Şağîr* (Süyûtî'nin eserinden seçilen 3000 kadar hadisi içermektedir).

BİBLİYOGRAFYA :

Tâcü'l-arûs, "şrb" md.; *Fihristü'l-Kütübhâne-ti'l-Hidiviyye*, II, 89, 149; III, 161-162; *Serkîs, Mu'cem*, I, 28, 32, 301, 1119-1120; II, 1329; *Mahlûf, Şeceretü'n-nûr*, s. 412; *Brockelmann,*

GAL Suppl., I, 263, 525, 683; II, 469; *Fihristü'l-Hizâneti'l-Teymûriyye*, Kahire 1366/1947, II, 149, 216; *Zekî M. Mücâhid, el-A'lâmü's-Şarkıyye*, Kahire 1369/1950, II, 136-137; *Hediyetü'l-Şarifin*, I, 621; M. Remzî, *el-Kâmûsü'l-coğrafi li'l-bilâdi'l-Mısrıyye*, Kahire 1953, III, 288; *Âyide İbrâhim Nusayr, el-Kütübü'l-Arabiyyetü'lleti nüşret fi Mısr beyne 'âmey 1900-1925*, Kahire 1983, s. 25, 93, 124; a.mlf., *el-Kütübü'l-Arabiyyetü'lleti nüşret fi Mısr fi'l-karni'l-tâsi' 'aşer*, Kahire 1990, s. 19, 34, 64, 93, 100, 227; *Zirikî, el-A'lâm (Fet-hullah)*, IV, 149; Ömer Rızâ Kehhâle, *Mu'cemü'l-mü'ellifin*, Beyrut 1414/1993, II, 308; Abdullah Muhammed el-Habeşi, *Câmi'ü's-şürûh ve'l-havâşi*, Ebûzabî 1425/2004, I, 213, 426; II, 841, 959.

AHMET ÖZEL

ŞERNÛBIYYE

(الشرنوبية)

Desûkiyye tarikatının
Ahmed b. Osman eş-Şernûbî'ye
(ö. 994/1586)
nisbet edilen bir kol
(bk. DESÛKIYYE).

ŞERTÜNÎ, Reşid b. Abdullah

(رشيد بن عبدالله الشرتوني)

Reşid b. Abdillâh b. Mihâil b. İlyâs
b. el-Hürî eş-Şertünî
(1864-1906)

Arap dili ve edebiyatı ile
Mârûnî tarihi âlimi, eğitimci.

Lübnan'ın Cebelilübnan vilâyetine bağlı Şûf kazasının Şertün köyünde doğdu. Kistrüvân'daki Mâr Abde (Abdâ) Herheriyyâ okulunda öğrenim gördü. Çalışkanlığı ve zekâsıyla arkadaşları arasında temayüz etti. Arapça, Süryânice ve Fransızca'sını geliştirdi. Özellikle sarf, nahiv, belâgat ve hitâbette ileri bir düzeye ulaştı. Tahsilini tamamlayınca Ayntirâz ve Ayntûre (Antûre) hristiyan okullarında bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra Beyrut'taki Cizvitler'in yanında kendini ilme, eğitim ve basın hiz-

Reşid
b. Abdillâh
eş-Şertünî